

Redaktørens mening Gimle og grusomhetens historie

De dystre rapporter fra Balkan viser at det vi aldri trodde kunne skje igjen i vår del av verden, planlagt folkemord iscenesatt av politiske ledere og iverksatt med kalkulert grusomhet av profesjonelle soldater. Dette viser blant annet at noen av de dyrekjøpte erfaringer fra nazitiden står i ferd med å gå i glemmeboken.

Det er derfor et særdeles betimelig initiativ blant andre general Bjørn Egge har tatt for å utnytte Quislings Gimle til et museum og senter for studier av overgrep mot menneskerettighetene. Bygningen har ennå en sikker posisjon i norsk bevissthet som ministerpresident Vidkun Quislings residens. Bygningens arkitektur og dekorasjoner gir også sterke assosiasjoner til den nasjonalsosialistiske mytologi med sin kombinasjon av nasjonalromantiske slott fra forrige århundres Tyskland kombinert med norske vikingmyter uttrykt i treskjærerkunst og solkors.

Enkelte vil hevde at det er en bygning med en historie som ikke gjør den egnet som nasjonalt symbol. Det kan derfor være på sin plass å minne om at Wannsee-villaen i en av Berlins forsteder, hvor Reinhard Heydrich den 20. januar 1942 trakk opp retningslinjene for den endelige løsning av jødespørsmålet, er blitt et slags nasjonalt monument over Holocaust i Tyskland. Denne villaen er nå en av de best besøkte museer i Tyskland takket være Gerhard Schoenberner. Han er nå museets direktør og unnfanger ideen til museet under et besøk i Wannsee-villaen den gang den var

sentrum for politisk utdannelse i det tyske sosialdemokratiske parti. Det var Willy Brandts tale ved den anledning som innledet Schoenberners utrettelige arbeid for museets opprettelse.

Flukten fra Gimle.

(Tegning: Jan O. Henriksen)

General Bjørn Egge har spesielle forutsetninger for å engasjere seg i en kamp for å gjøre Gimle til Norges svar på Wannsee-museet. Han tilbrakte fire år i tysk fangenskap for sin medvirkning til å seile de såkalte Kvarstadbåtene fra Sverige til England. Han er en av de få gjenlevende Nacht und Nebel fanger i Norge. Han er i seg selv et levende minnesmerke og et bevis på livsmotet og engasjementets betydning for å overleve som menneske. Han skylder oss en beretning om sine opplevelser i Nacht und Nebel, og Norge har en moralsk plikt til å lytte til hans ord i denne saken.

Gimle ble gitt som gave til Oslo kommune i tyveårene. Tanken på at denne gaven nå skal selges på det private marked og ende opp som en villa for en velstående borger, er utålelig.

Riktignok er bygningen fredet, men det finnes likevel muligheter for privatisering. Om Gimle selges på det private marked, er det å sidestille med tyveri fra det norske folk.

Det er sagt at de som glemmer sin historie er dømt til å gjenoppleve den. Etableringen av Gimle som et nasjonalt monument og studiesenter for brutalitetens historie fortjener derfor vår støtte.

Jan Brøgger

KULTURELT

PERSPEKTIV

Kulturelt Perspektiv utkommer med åtte nummer i 1999.

Ansvarlig redaktør:
Jan Brøgger
Professor dr. philos.

I redaksjonen:

Arne Bonde, Redaktør
Kåre Varvin
Dag Bredal
Arnlfjot Strømme Svendsen

Redaksjonen forbeholder seg rett til å kutte manuskripter.

Abonnement:

kr. 220,- årlig, som løper til skriftlig oppsigelse
Løssalgpris: kr. 35,-

Redaksjonen dette nummer avsluttet 15.04.99

Redaksjonsråd:

Johan B. Hjort
Lars Roar Langslet
Knut Midgaard
Ingrid Stange
Thomas Thiis-Evensen

Trykk:

ensjø offset as, Oslo

Forsidebilde:

Gulliver galupperer.
Tegning: Ellen Auensen

Utgiver:

Kulturelt Perspektiv AS
Adresse: Skovveien 2 B
Postboks 2399 Solli
0201 Oslo
Telefon: 22 55 49 10
Telefax: 22 43 13 28

ISSN 0803-7760